

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Р І Ш Е Н Н Я
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

03 вересня 2019 р.

№ 67/9-р/к
№ 67-01/15/6-19

м. Рівне

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Адміністративна колегія Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - відділення), розглянувши матеріали справи № 67-01/15/6-19, які стосуються ознак вчинення Квасилівською селищною радою (ідентифікаційний код ЄДРПОУ 04526673 вул.Б.Хмельницького,2, смт.Квасилів, Рівненської області, 35350) порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції.

ВСТАНОВИЛА:

ПРЕДМЕТ СПРАВИ

1. Порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції.

ВІДПОВІДАЧ

2. Відповідачем у справі є Квасилівська селищна рада Рівненської області (код ЄДРПОУ 04526673), включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).

3. Квасилівська селищна рада (далі – Селищна рада) у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом місцевого самоврядування.

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

4. На виконання доручення Антимонопольного комітету України, Рівненським обласним територіальним відділенням Комітету проведено дослідження ринку послуг з вивезення побутових відходів в межах м.Рівне та Рівненської області.

5. Розпорядженням адміністративної колегії Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 24.06.2019р. № 67/7-рп-к було розпочато розгляд справи № 67-01/15/6-19 за ознаками вчинення Квасилівською селищною радою порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною

першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення побутових відходів.

6. Листом від 09.08.2019 № 67-02/688 Відповідачеві було направлено Подання з попередніми висновками у справі.

7. Листом від 21.08.2019 № 886/02-11/19 Відповідач надав Відділенню пояснення на Подання з попередніми висновками у справі.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ ТА ЇХ ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ

8. Згідно з статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст. Засади здійснення діяльності поводження з побутовими відходами визначаються:

9. Законом України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 року № 2189-VIII;

10. Законом України «Про відходи» від 05.03.2013 року № 187/98-ВР;

11. Законом України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 року № 280/97-ВР;

12. Постановою КМУ від 16 листопада 2011 року № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів».

13. Відповідно до дорученням Антимонопольного комітету України від 12.03.2019 №13-01/236 територіальним відділенням проведено дослідження щодо дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність на ринках вивезення побутових відходів в межах м.Рівне та 4 - 5 населених пунктах Рівненської області.

14. За результатами дослідження на підставі подання відділу досліджень і розслідувань від 21.06.2019, адміністративною колегією Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) прийнято розпорядження від 24.06.2019 № 67/7-рп/к про початок розгляду справи № 67-01/15/6-19 за ознаками вчинення Квасилівською селищною радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції (надалі – Справа)

15. Підставою для розгляду справи, є результати дослідження діяльності органів місцевого самоврядування щодо дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку житлово-комунальних послуг, зокрема, послуг із вивезення твердих побутових відходів в смт.Квасилів Рівненської області.

16. Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Квасилівська селищна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України та законодавством України.

17. Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами, зокрема селищних рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

18. З метою з'ясування, яким чином на даний час врегульовано питання визначення суб'єктів господарювання, які можуть здійснювати діяльність з вивезення та знешкодження твердих побутових відходів на території Рівненської області.

територіальним відділенням направлено вимогу від 29.03.2019 № 67-02/278 Квасилівській селищній раді про надання інформації.

19. Квасилівська селищна рада листом від 19.04.19 № 565/02-11/19 повідомила, що рішенням виконавчого комітету Квасилівської селищної ради № 187 від 29.11.2011р. виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території селища Квасилів визначено КП «Житловик-1».

20. В зв'язку з неможливістю КП «Житловик-1» надавати послуги з вивезення твердих побутових відходів на території приватного сектора смт.Квасилів, 11.06.2019 був проведений конкурс з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів на території смт.Квасилів (для юридичних осіб – підприємств, установ, організацій) фізичних осіб-підприємців та в межах приватного сектору). Результати конкурсу були затвердженні рішенням виконавчого комітету Квасилівської селищної ради № 65 від 13.06.19р. Переможцем було визначено ПП «Квасилівське», з яким 18.06.19 року селищна рада уклала договір про надання послуг з вивезення побутових відходів (для юридичних осіб – підприємств, установ, організацій) фізичних осіб-підприємців та в межах приватного сектору) в смт.Квасилів.

21. Згідно з статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

В ході розгляду справи встановлено наступне.

22. Засади здійснення діяльності поводження з побутовими відходами визначаються:

*Законом України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 року № 2189-VIII;

*Законом України «Про відходи» від 05.03.2013 року № 187/98-ВР;

*Законом України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1197 року № 280/97- ВР;

*Постановою КМУ від 16 листопада 2011року № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів».

23. З інформації Квасилівської селищної ради наданої на вимогу територіального відділення листом від 19.04.19 № 562/02-11/19, в ході розгляду справи з'ясовано, що в межах смт.Квасилів послуги з збирання, вивезення твердих побутових відходів протягом 2017-2018 років та поточного періоду 2019 року надає КП «Житловик-1».

24. Інших суб'єктів господарювання, що надають послуги з вивезення твердих побутових відходів та з боку яких КП «Житловик-1» зазнає значної конкуренції в межах смт.Квасилів територіальним відділенням не встановлено.

25. Таким чином, в розумінні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище КП «Житловик-1» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів у 2017-2018 роках та протягом поточного періоду 2019 року в межах смт.Квасилів.

26. З наданої Квасилівською селищною радою інформації у листі від 19.04.19, № 562/02-11/19 з'ясовано, що селищна рада не проводила конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в смт.Квасилів з 2011 року.

27. Тобто, рішенням № 187 Квасилівською селищною радою визначено виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсу на надання цих послуг, на відміну від визначеного Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (далі – Порядок).

28. Одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які мають вплив на конкуренцію.

29. Заохочення конкуренції як вирішального фактора розвитку ринкової економіки є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ. Однак, окремі державні органи та адміністративні інституції, у даному випадку Квасилівська селищна рада, може встановлювати правила господарської поведінки з метою забезпечення галузевих чи регіональних інтересів, не враховуючи при цьому завдань конкурентної політики та вимог законодавства які спрямовані на загальнодержавні інтереси країни.

Також слід зазначити, що:

- конкурс, по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів, є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів;

- зміст економічної конкуренції (стаття 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції») полягає у змаганні між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого, зокрема, споживачі мають вибирати між кількома продавцями;

- відповідно до пункту 3 Порядку, учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 та статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги». При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів. Таким чином, не проведення, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу з надання послуг із вивезення побутових відходів обмежує або може обмежувати право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг з вивезення побутових відходів;

- надання права здійснювати вивезення твердих побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.

30. Поводження з відходами - це дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення (Закон України «Про відходи»).

31. Продавцями послуг у сфері поводження з побутовими відходами є суб'єкти господарювання, господарська діяльність яких у відповідності до Закону України «Про відходи» здійснюється у сфері поводження з відходами та спрямована на задоволення потреб споживача у запобіганні утворенню відходів шляхом їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» та які уповноважені на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (Закон України «Про відходи», постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів»).

32. Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів визначено процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця

послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, якою, зокрема передбачено:

- підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради;

- організатор конкурсу вводить у дію відповідним актом рішення конкурентної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу, та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги;

- з переможцем конкурсу укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту відповідно до типового договору, наведеного у додатку 2 до цього Порядку.

33. Споживачами (покупцями) послуг у сфері поводження з побутовими відходами є фізичні та юридичні особи, які отримують, або мають намір отримувати послуги з вивезення побутових відходів.

34. Отже, за звичайних умов, споживачі (покупці) послуг у сфері поводження з побутовими відходами самостійно не обирають надавача послуг, а відповідно до Закону України «Про відходи» укладають договори на надання послуг з переможцем конкурсу.

35. Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактора розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників.

36. Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством на конкурентних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг. Відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурентних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

37. Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції. Проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів стимулює розвиток конкурентного середовища, а також сприяє підвищенню рівня якості даних послуг. Одним з основних критеріїв, за якими відбувається вибір переможця конкурсу, є, зокрема, вартість надання послуг з вивезення побутових відходів (перевага надається учасникові, що пропонує найменшу вартість надання послуг).

38. Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку послуг з вивезення ТПВ, визначаючи у порядку, встановленому законодавством на конкурентних засадах, виконавців послуг.

39. Слід зазначити, що на території області діє близько 34 учасників ринку надання послуг з вивезення ТПВ, причому, у територіально наближеному до смт. Квасилів населеному пункті (м.Рівне) дані послуги надають КАТП 1728.

40. За умови проведення ОМС конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення ТПВ на території смт.Квасилів, вищезгаданий суб'єкт господарювання для КП «Житловик-1» є потенційним конкурентом, який міг би взяти участь в конкурсі, а це призвело б до змагання між ними та розвитку конкурентного середовища.

41. Щодо переваг, отриманих КП «Житловик-1» завдяки діям Квасилівської селищної ради, яка своїм рішенням від 29.11.2011 року № 187 визначила виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на території селища Квасилів без проведення конкурсу, то КП «Житловик-1» має можливість суттєво впливати на процес ціноутворення вартості послуг.

42. Отже, Квасилівською селищною радою з 2011 року і по даний час не проводились конкурси з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів в смт.Квасилів на конкурсній основі на надання цих послуг, і як наслідок в межах території смт. Квасилів обмежено доступ на ринок інших суб'єктів господарювання – потенційних конкурентів, зокрема суб'єктів господарювання, які працюють на ланому ринку в межах Рівне, що може впливати на можливості вибору споживачами продавців, і може призвести до обмеження конкуренції на ринку.

43. Обмеження конкуренції – дії чи їх наслідки, що зменшують існуючий конкурентний тиск на учасників ринку в цілому, але при цьому не знищують існування певного обсягу реальної та/або потенційної конкуренції. Такі обмеження можуть бути за своєю природою обмеженнями кількісних або якісних характеристик товару, або обмеженнями території товарообміну. Ступінь обмеження також може бути дуже різним: вони можуть бути незначними, суттєвими, або настільки суттєвими, що практично дорівнюватимуть усуненню конкуренції.

44. Завдяки таким діям органу місцевого самоврядування щодо визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсу на надання цих послуг, окремий суб'єкт господарювання здобув переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним з яких є вплив органів, наділених владними повноваженнями.

45. Зміст економічної конкуренції (стаття 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції") полягає у змаганні між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого, зокрема, споживачі мають можливість вибирати між кількома продавцями.

46. Надання права здійснювати вивезення побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.

47. Отже, не проведення, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу з надання послуг з вивезення побутових відходів обмежує право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг з вивезення побутових відходів.

48. Однак, дії Квасилівської селищної ради, що полягають у невизначені виконавця послуг з вивезення побутових відходів на конкурсних засадах, вбачається небажанням вжити заходів, спрямованих на розвиток конкуренції на ринку, який законодавець визначив, як потенційно конкурентний.

49. КП «Житловик-1» надає послуги по вивезенню твердих побутових відходів в смт. Квасилів без проведення конкурсу, як це передбачено законодавством.

ЗАУВАЖЕННЯ ТА ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА НА ПОДАННЯ З ПОПЕРЕДНІМИ ВИСНОВКАМИ У СПРАВІ

50. Відділенням листом від 09.08.2019 № 67-02/688 до Квасилівської селищної ради надіслано копію подання про попередні висновки у даній справі.

51. Квасилівська селищна рада на подання про попередні висновки у даній справі листом від 21.08.2019 № 886/02-11/19 надало до відділення відповідь щодо обставин, викладених у вказаному поданні.

52. Так, Квасилівська селищна рада повідомила, що з метою усунення недоліків вказаних у попередніх висновках адміністративної колегії на розгляд сесії Квасилівської селищної ради 12.09.2019 року буде винесено проект рішення «Про проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території багатоквартирної житлової забудови селища Квасилів».

53. Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є бездіяльність, що призводить, або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

ВИСНОВОК ВІДДІЛЕННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

54. Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України „Про захист економічної конкуренції” вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється.

55. Отже, бездіяльність Квасилівської селищної ради, яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення виконавця на надання послуг з вивезення побутових відходів у смт. Квасилів Рівненської області, є порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення ТПВ.

56. Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 12¹, 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, статтею 48 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного Комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 №90/299, (із змінами), адміністративна колегія Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

57. Визнати бездіяльність Квасилівської селищної ради, яка полягала у не проведенні конкурсу з визначення виконавця на надання послуг з вивезення побутових відходів у смт. Квасилів Рівненської області, порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення ТПВ.

58. Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявник, відповідач, третя особа мають право оскаржити рішення органів Антимонопольного комітету України повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення. Цей строк не може бути відновлено.

Голова колегії – в.о.голови
територіального відділення

Л.Мельничук

Члени колегії

Ф.Бурковський

М.Глумак